

Wymagania w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach

1) Spis substancji chemicznych i ich mieszanin

- Każda placówka ma obowiązek posiadania **spisu** znajdujących się na stanie **niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin**. Spis ten powinien być na bieżąco aktualizowany.

Przepisy prawne:

Art. 25 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o **substancjach chemicznych i ich mieszaninach**

Art. 221 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. **Kodeks pracy**

2) Karty charakterystyki

- Każda placówka ma obowiązek posiadania **aktualnych** kart charakterystyki substancji niebezpiecznych i ich mieszanin stosowanych w pracowni chemicznej.
- Od 1 stycznia 2023 r. każdy użytkownik substancji/mieszaniny niebezpiecznej jest zobowiązany do posiadania kart charakterystyki w formacie zgodnym z rozporządzeniem Komisji (UE) 2020/878 (REACH), zmieniającym rozporządzenie(UE) 2015/830. (załącznik II)
- 1 stycznia 2023 r. minął okres przejściowy (2021-2022), w którym można było posiadać również karty charakterystyki zgodne ze starym rozporządzeniem (UE) 2015/830.
- **Karty charakterystyki posiadane przez placówkę powinny mieć datę aktualizacji po 1 stycznia 2021 r., karty z wcześniejszą datą aktualizacji są nieaktualne.**
- Aktualne karty charakterystyki są dostarczane przez producenta wraz zakupem substancji, są także dostępne na stronach internetowych producentów substancji chemicznych, gdzie są aktualizowane i skąd można je wydrukować. Jednak dostawca niebezpiecznej substancji chemicznej **powinien** dostarczać karty charakterystyki, po każdej aktualizacji. Należy co jakiś czas (np. raz na rok) uaktualniać karty charakterystyki substancji niebezpiecznych stosowanych w pracowni chemicznej, tzn. sprawdzać czy nie pojawiły się bardziej aktualne wersje kart charakterystyki i jeżeli tak, należy zaopatrzyć się w te karty.
- **Uczniowie i osoby pracujące z niebezpiecznymi substancjami/mieszaninami chemicznym powinni być zapoznani z ich kartami charakterystyki** (fakt ten może być udokumentowany) **oraz powinni mieć do nich stały dostęp** – najlepiej jak karty charakterystyki są wydrukowane i wpięte do jakiegoś segregatora, do którego uczniowie i osoby pracujące z substancją niebezpieczną mają dostęp.

Przepisy prawne:

Przepisy prawne:

Art. 221 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. **Kodeks pracy**

Załącznik II do rozporządzenia 2020/878 (REACH) : Wymagania dotyczące sporządzania kart charakterystyki

§ 29. ust. 3 i 4 rozporządzenia ministra edukacji narodowej i sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

Nieaktualna karta charakterystyki:

CHEMPUR®

Karta charakterystyki substancji chemicznej – metanol

Data utworzenia:	2004/08/01
Data aktualizacji:	2019/09/04

SEKCJA 1. Identyfikacja substancji / mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1 Identyfikator produktu

Nazwa produktu: **Metanol**

Nr katalogowy: HPLC – 616219904, HPLC GR – 616219905, HPLC GR GRADE – 616219924, cz.d.a. - 116219904, cz. – 426219903, ocz. – 326219903, GC – 616219909, wzorzec GC – 616219906, do analizy pestycydów – 616219907, o obniżonej zawartości trihalometanów – 616219908, HPLC wolny od aldehydów i ketonów – 616219923, Super GR- 616219911, UHPLC- 616219925, odwodniony cz.d.a.100ppm- 116219901, odwodniony cz.d.a. 30ppm- 116219898

Numer indeksowy: 603-001-00-X
Numer rejestracji REACH: 01-2119433307-44-XXXX
Numer WE: 200-659-6
Numer CAS: 67-56-1
Typ produktu: ciecz
Wzór chemiczny: CH₃OH (masa cząsteczkowa: 32,04)

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowania zidentyfikowane:

Aktualna karta charakterystyki:

strona: 1/10

Scharlau

Karta charakterystyki
Zgodnie z 1907/2006/WE, Artykuł 31 Rozporządzenie komisji (UE) 2020/878

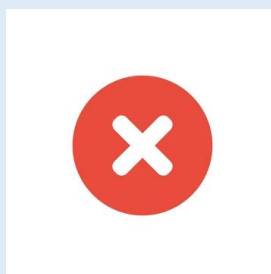
Data druku: 24.02.2023 Numer wersji 5.0 (zastępuje wersję 4.0) Aktualizacja: 24.02.2023

SEKCJA 1: Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa

- **1.1 Identyfikator produktu**
- **Nazwa handlowa:** Czerwień metylowa, roztwór 0,1%, wskaźnik
- **Numer artykułu:** RO0156
- **1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane**
Brak dostępnych dalszych istotnych danych
- **Zastosowanie substancji / preparatu:** Odczynnik laboratoryjny
- **1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki**
- **Producent/Dostawca:**
Scharlab, S.L.
C/Gato Pérez, 33. Pol.Ind. Mas d'en Cisa
08181 Sentmenat (Barcelona) SPAIN
Tel: (+34) 93 745 64 00 - FAX: (+34) 93 715 27 65
email: scharlab@scharlab.com

3) Oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin

- Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny wykorzystywane w placówce muszą być **oznakowane** w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację (kolby i inne naczynia, w których są przechowywane nie powinny być opisane markerem, ze względu na łatwość zmycia, powinny posiadać etykietę)

Stare oznakowania:

OZNACZENIA SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH

				
Xn substancja szkodliwa	Xi substancja drażniąca	F+ substancja skrajnie łatwo palna	F substancja wysoce łatwo palna	O substancja utleniająca
				
C substancja żrąca	T+ substancja bardzo toksyczna	T substancja toksyczna	N substancja niebezpieczna dla środowiska	E substancja wybuchowa

Nowe oznakowania:

Nowe oznakowanie chemikaliów

Piktogramy i klasy zagrożenia wg CLP		Piktogramy i klasy zagrożenia wg CLP	
Piktogram	Zagrożenie	Piktogram	Zagrożenie
	<ul style="list-style-type: none"> • Materiały wybuchowe • Substancje samoreaktywne • Nadtlenki organiczne 		<ul style="list-style-type: none"> • Substancje powodujące korozję metali • Żrące (powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu) • Poważne uszkodzenie oczu
	<ul style="list-style-type: none"> • Gazy łatwopalne • Wyroby aerozolowe łatwopalne • Substancje ciekłe łatwopalne • Substancje stałe łatwopalne • Substancje piroforyczne • Substancje samoreaktywne • Substancje samonagrzewające się • Uwalnia gazy łatwopalne w kontakcie z wodą • Nadtlenki organiczne 		<ul style="list-style-type: none"> • Toksyczność ostra • Bardzo toksyczne (grozi śmiercią) • Toksyczne
	<ul style="list-style-type: none"> • Gazy utleniające • Substancje ciekłe utleniające • Substancje stałe utleniające 		<ul style="list-style-type: none"> • Toksyczność ostra (działanie szkodliwe) • Działanie drażniące na skórę i oczy • Działanie drażniące na drogi oddechowe • Działanie uczulające na skórę • Działanie narkotyczne • Stwarzające zagrożenie dla warstwy ozonowej
	<ul style="list-style-type: none"> • Gazy pod ciśnieniem 		<ul style="list-style-type: none"> • Substancja działająca uczulająco na drogi oddechowe • Mutagen • Substancja rakotwórcza • Działanie szkodliwe na rozrodczość • Działanie toksyczne na narządy docelowe • Zagrożenie spowodowane aspiracją
			<ul style="list-style-type: none"> • Stwarzające zagrożenie dla środowiska • Toksyczność ostra dla środowiska wodnego • Toksyczność przewlekła dla środowiska wodnego

Przepisy prawne:

Art. 221 § 1 ustawy Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 r.

- Jak powinna wyglądać taka etykieta mówi art.17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP). Wzór etykiety poniżej. Etykiety można sporządzić samemu, należy tylko umieścić na niej informacje, jakie powinny się tam znajdować.

PENTAN

NIEBEZPIECZEŃSTWO!

Wysokie łatwopalny gaz. Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią. Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy. Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

- Nie wypuszczać do środowiska. (Unikać uwalniania do środowiska.)
- W przypadku połknięcia: natychmiast skontaktować się z ośrodkiem zatrucia lub lekarzem. NIE wywołwać wymiotów.
- Przechowywać w dobrze wentylowanym miejscu.
- Przechowywać w chłodnym miejscu.
- Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pęknięcie skóry.

FIRMA PENTAN | Chorzów | Polska | ul. Cicha 2017 | 00 000 00 00

- 1 Identyfikator substancji**
Nazwa lub numer użyty w produkcie niebezpiecznym na etykiecie lub w kartach charakterystyki.
- 2 Ostrzeżenie**
"Niebezpieczeństwo" lub "Uwaga" służą do uwypuklenia zagrożeń i wskazują względny stopień zagrożenia przypisanego do klasy i kategorii zagrożenia GHS.
- 3 Opis zagrożenia**
Standardowe zwroty przypisane do klasy i kategorii zagrożenia, które opisują charakter zagrożenia.
- 4 Środki ostrożności**
Środki mające na celu zminimalizowanie lub zapobieganie niekorzystnym skutkom.
- 5 Piktogramy GHS**
Zestaw standardowych symboli przekazujących informacje o zagrożeniach dla zdrowia, fizycznych i środowiskowych.
- 6 Identyfikator dostawcy**
Nazwa firmy, adres i numer telefonu powinny być wymienione na etykiecie.

4) Przechowywanie substancji chemicznych i ich mieszanin

- Niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny, wykorzystywane w pracowni chemicznej muszą być **przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach i pojemnikach przystosowanych do tego celu**. Najlepiej zakupić odpowiednie szafy.

Przepisy prawne:

§ 29 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach

§ 93. ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r.

w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy

Art. 21 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach

- Laboratoria chemiczne, magazynki przy pracowniach chemicznych oraz pracownie chemiczne powinny posiadać ogólny znak ostrzegawczy oraz znak opisujący zagrożenie

5) Środki ochrony indywidualnej

- Jeżeli uczniowie i nauczyciele wykonują doświadczenia samodzielnie placówka powinna zapewnić fartuchy, rękawiczki i okulary

Przepisy prawne:

§ 93 ust.3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów **bezpieczeństwa i higieny pracy**

§ 28 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie **bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach**

6) Pierwsza pomoc przedlekarska

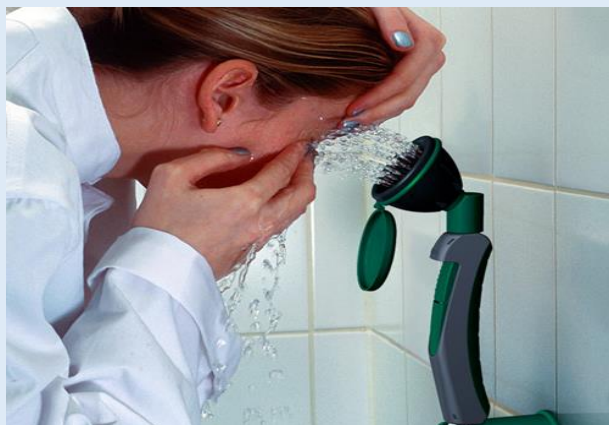
- W pracowni chemicznej powinna znajdować się odpowiednio wyposażona apteczka pierwszej pomocy.
- Nauczyciel/nauczyciele chemii powinni posiadać ważne szkolenie z udzielania pierwszej pomocy

Przepisy prawne:

§ 20 i § 21 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie **bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach**

7) Pomieszczenia, w których istnieje niebezpieczeństwo oblania się środkami żrącymi

- W pracowni chemicznej musi być zainstalowany zlew z bieżącą ciepłą i zimną wodą, żeby móc umyć ręce po pracy z niebezpiecznymi substancjami, powinny też być zainstalowane prysznice do przemywania oczu podłączone do zimnej wody. Bardzo dobrze jak są dostępne także prysznice bezpieczeństwa.

Przepisy prawne:

§ 103 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie **ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy**

8) Regulamin pracowni chemicznej

- W pracowni chemicznej musi być w widocznym i łatwo dostępnym miejscu wywieszony regulamin, określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

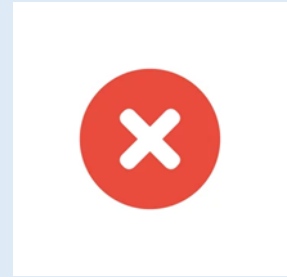

Przepisy prawne:

§ 26 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie **bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach**

9) Data ważności substancji niebezpiecznych i ich mieszanin

- Substancje niebezpieczne i ich mieszaniny nie powinny być przeterminowane.
- Z żadnego przepisu nie wynika wprost bezwzględny zakaz stosowania danej substancji chemicznej lub jej mieszaniny po upływie wskazanego przez producenta terminu ważności.
- Jednakże istotą podawania informacji o dacie ważności danego produktu jest zapewnienie użytkownika, że w tym konkretnym okresie dany produkt posiada deklarowane przez producenta właściwości zarówno użytkowe, jak i związane z bezpieczeństwem stosowania. Dlatego też po upływie tego terminu produkty powinny być wycofywane ze stosowania i odpowiednio utylizowane.
- Dopuszczalne jest stosowanie odczynników po upływie terminu ważności, po uprzednim uzyskaniu deklaracji od producenta, że dany produkt może być dalej wykorzystywany (np. przez 6 miesięcy).
- Substancje i ich mieszaniny nie powinny zalegać w magazynkach, szafkach po kilka, czy kilkanaście lat po upływie terminu ważności, bez etykiet, należy takie substancje jak najszybciej oddać do utylizacji.

10) Dygestorium

- W każdej pracowni chemicznej, w której wykonywane są doświadczenia chemiczne (nawet w formie pokazowej) i w której przechowywane są niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny powinno być zamontowane sprawne dygestorium.

Wykaz aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U.2022.1816)
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U.2023.1465)
- Ustawa z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U.2024.416)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020.1604)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.2003.169.1650)

- Rozporządzenie Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r. zmieniające załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów) (REACH)
- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP).